

Aan
Van

Staatsecretaris van KR
DGKR

nota

Brief n.a.v. begrotingsdebat KR inzake onder meer
effecten van aflopen subsidies op nutsvoorzieningen op
bestaanszekerheid

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000909210

Datum
21 november 2024

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op 22 en 23 oktober jl. vond het begrotingsdebat plaats. Hierin heeft het lid Ceder informatie gevraagd (ook in relatie tot twee ingediende amendementen) over het aflopen van de tijdelijke subsidie nutsvoorzieningen op de levenskosten van de inwoners van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Geadviseerd besluit

Ondertekenen van bijgevoegde brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer, waarin u voorziet in de door het lid Ceder gevraagde informatie en ingaat op de ingediende amendementen.

Kern

- De brief geeft een toelichting op de tijdelijke en structurele subsidies die bijdragen aan het verlagen van de kosten van levensonderhoud op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het gaat om generieke subsidies op telecom, elektra en drinkwater en de inkomensafhankelijke energietoelage.
- Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de kosten voor nutsvoorzieningen in 2025 zullen stijgen met minimaal \$ 40 per maand voor elektra en \$ 6 per maand voor drinkwater. Aangezien de maatregel met betrekking tot telecom wordt gecontinueerd in 2025 en het moment van besluitvorming geen effect heeft op de energietoelage zijn de gevolgen van het aflopen van de tijdelijke subsidie maatregelen beperkt.
- Bij de Miljoenennota 2025 werd hiervoor structureel 9 mln. gereserveerd, bij de Miljoenennota 2024 is nog 0,5 miljoen gereserveerd. Omdat het voornemen is gericht de minima te ondersteunen, wordt volgend jaar afgewogen of en hoe de resterende koopkrachtmiddelen op de aanvullende post voor volgend jaar het efficiëntst kunnen worden ingezet. Dit wordt uitgewerkt voor de voorjaarsnota.
- Naast de toelichting op de aflopende subsidie wijst de brief er op dat u tijdens het begrotingsdebat beide amendementen van het lid Ceder heeft ontraden. De amendementen hebben als doel om een bedrag van € 7 miljoen respectievelijk € 9 miljoen over te hevelen naar het BES-fonds. De aflopende tijdelijke subsidies aan nutsvoorzieningen worden niet bekostigd vanuit het BES-fonds (met uitzondering van de energietoelage), maar vanuit de verschillende departementale begrotingen. Het geld overhevelen naar het BES-fonds biedt daarmee geen oplossing.

- Voor de €7 mln. wordt in het amendement dekking gezocht in beleidsartikel 4. De middelen op dit artikel zijn in feite alle beleidsmiddelen ten aanzien van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Dit budget weghalen maakt het uitvoeren van de ambities uit uw beleidsagenda, en daarmee de prioriteiten uit het regeerprogramma, onmogelijk.
- Daarnaast wijst de brief op de gevolgen van het amendement Grinwis op het Belastingplan BES-eilanden 2025. Als gevolg hiervan is de koppeling tussen het wettelijk minimumloon en de belastingvrije som ten minste tot 2026 uitgesteld. Dit leidt ertoe dat hogere inkomens op de BES erop vooruitgaan, terwijl de minima meer belasting verschuldigd zullen zijn. Het gaat om waarschijnlijk USD 95 per jaar extra belasting op Bonaire, USD 133 per jaar op Sint Eustatius en USD 65 per jaar op Saba.
- Tot slot geeft de brief een korte toelichting op het effect van het amendement van het lid Eerdmans op de begroting Koninkrijksrelaties.

Onze referentie
2024-0000909210

Datum
21 november 2024

Politieke context

Het verbeteren van de bestaanszekerheid in Caribisch Nederland wordt door Eerste en Tweede Kamer breed gedragen. Het hoofdlijnenakkoord continueert de beleidslijn en budgetten van het vorige kabinet.

Financiële/juridische overwegingen

- Er waren geen structurele budgetten gereserveerd voor de subsidies op nutsvoorzieningen. Om deze te continueren is een bedrag nodig van circa 22 miljoen euro. Omdat de middelen op de aanvullende post 9 miljoen bedragen, moeten in het voorjaar keuzes worden gemaakt.
- Omdat vanuit Financiën de middelen op de aanvullende post zijn gezet, kan niet concreet worden aangegeven welke maatregelen worden gecontinueerd. In afstemming met Financiën (en betrokken departementen) is in de brief gezocht naar mogelijke bestedingsrichtingen.

Krachtenveld

- Er is veel aandacht voor dit vraagstuk. Zie o.a. bericht van NIBUD hierover (koopkrachtdaling van 10 procent).
- Daarnaast hebben het Bestuurscollege van Bonaire en de Centraal Dialoog Bonaire brieven gestuurd aan verschillende bewindspersonen over de gevolgen van de aflopende subsidies.

Communicatie

- Bij verzending van deze brief wordt een persbericht opgesteld en aan u voorgelegd. Het slechte nieuws ten aanzien van het stijgen van de kosten voor nutsvoorzieningen moet in perspectief worden geplaatst.
- Dit kabinet zet de lijn van het vorige kabinet voort en stelt daar bovenop bij afgelopen Prinsjesdag nog eens 9 miljoen euro ter beschikking. Zodat de nadeligste effecten van het stijgen van deze kosten – in het bijzonder voor minima – kan worden opgevangen.
- De keuze om geen structurele middelen te reserveren voor nutsvoorzieningen is een (goed verdedigbare) keuze van de Tweede Kamer geweest eind 2023 door voor 2025 vooral extra middelen ter beschikking te stellen voor werkgevers in de vorm van verlaging werkgeverspremies.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
n.v.t.

Onze referentie
2024-0000909210

Datum
21 november 2024

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief over effecten van aflopen subsidies op nutsvoorzieningen	
2	Factsheet Koopkrachtontwikkeling Caribisch Nederland 2025	Opgesteld door het Nibud.